

Socialministerens tale ved afholdelse af samråd F den 14. marts 2006 om kommunernes manglende eller langvarige sagsbehandling i forbindelse med sager, der vedrører omsorgssvigtede børn

DET TALTE ORD GÆLDER

Det har været rystende historier, som vi i TV og i den skrevne presse har hørt om omsorgssvigtede børn den seneste tid.

Jeg vil godt gøre det helt klart, at sager som dem DR1 kunne fortælle om den 15. februar, er helt uacceptable.

Jeg kan ikke acceptere det,

- når kommunerne sidder underretninger om børn, der er udsatte eller direkte truede, overhørige,
- når kommunerne er hele eller halve år om at undersøge sagerne og der i den periode så ingenting sker i forhold til børnene, eller
- når kommunerne ikke tager hånd om de børn, der har ophold med deres mødre i kortere eller længere tid på et kvindekrisecenter.

Det er et kommunalt ansvar at lægge de politiske linier og tilrettelægge arbejdet, så den enkelte kommune kan opfylde sine forpligtelser og tage sig af de børn, som den har ansvaret for.

Det ansvar vil jeg insistere på, at hver enkelt kommune lever op til. Og jeg vil holde øje med, om kommunerne overholder loven.

På mange måder tror jeg faktisk vi er enige her. Vi er jo enige om, at der er mange ting, som ikke fungerer godt nok. Og vi er også enige om, at der skal ændringer til, hvis indsatsen over for de udsatte børn og unge skal fungere tilfredsstillende.

Det var vel derfor vi stod sammen om, at gennemføre anbringelsesreformen, som sætter bredt ind med nye lovkrav, efteruddannelse og mere kontrol af kommunernes indsats. Det synes jeg, at vi skal holde fast i. Der er brug for et langt sejt træk, hvor vi sætter systematisk ind på flere områder.

Det får vi med anbringelsesreformen.

Efter anbringelsesreformens ikrafttræden skal kommunen nu sende skriftlige kvittering for underretninger. Samtidig stilles der krav om, at indskærpet at undersøgelsen af en børnesag skal gennemføres hurtigst muligt og senest inden 4 måneder. Der er altså nu en grænse for, hvor længe sagsbehandlingen i disse sager må trække ud.

Noget andet, der følger af anbringelsesreformen, er den sammenhængende børnepolitik og standarderne for sagsbehandlingen, som anbringelsesreformen stiller krav om, at kommunerne nu skal udarbejde.

Blandt andet som direkte følge af den ulykkelige sag fra Tønder står det nu direkte i bekendtgørelsen om standarderne for sagsbehandlingen, at kommunerne skal beskrive, hvordan de vil følge op på underretninger – herunder underretninger fra andre kommuner.

Jeg er overbevist om, at den sammenhængende børnepolitik og standarderne vil være med til at kvalificere behandlingen af børnesagerne. De tydeliggør området for den kommunale ledelse, giver dem en anledning at se på deres procedurer, udarbejde beredskaber og i den sammenhæng sætte fokus på området og prioritere det – også økonomisk.

Det har været en del af debatten, om anbringelsesreformen har medført for meget papirarbejde eller skrivebordsarbejde, så sagsbehandlerne ikke har tid til familierne.

Først og fremmest vil jeg understrege, at kommunerne faktisk har fået penge til at løse de nye opgaver. Kommunerne har fået store beløb for de nye krav i anbringelsesreformen. Beløb som er forhandlet på plads med kommunerne.

For det andet vil jeg gerne slå fast, at jeg ikke synes, det er unødvendigt papirarbejde, når vi stiller krav om, at sagsbehandleren skal tale med det barn, sagen drejer sig. Og det er heller ikke unødvendigt papirarbejde at inddrage familien eller undersøge barnets skoleforhold

Ud over at kommunerne har fået penge til at gennemføre anbringelsesreformen og opfylde de øgede krav, der følger af den, følges reformens ikrafttræden op af flere initiativer, der skal være med til at inspirere og opkvalificere den kommunale praksis.

Der er bl.a. udarbejdet en håndbog til de kommunale sagsbehandlere om arbejdet med børnesagerne efter anbringelsesreformen, og der er udarbejdet inspirationsmateriale til kommunerne om arbejdet med den sammenhængende børnepolitik og standarderne for sagsbehandlingen.

Og så sættes der massivt ind med efteruddannelse i kommunerne.

Som en introduktion til anbringelsesreformen, er samtlige kommunale sagsbehandlere og ledere blevet tilbudt et kursus om både indholdet i reformen og om relevante arbejdsredskaber i forhold til at implementere reformen i det daglige arbejde.

Derudover etableres der introduktionsforløb for alle nye medarbejdere på området, og der vil blive etableret længerevarende uddannelsesforløb, med det mål at der på sigt vil komme flere specialuddannede medarbejdere i kommunerne.

Så der er sat ind på mange måder i forhold til at støtte kommunerne i deres implementering af anbringelsesreformen.

I forbindelse med forhandlingerne om anbringelsesreformen var vi enige om, at den kommunale praksis skulle følges tæt. Og vi var enige om, at der var behov for en vagthund, som løbende skulle følge med i, hvordan det gik.

Ankestyrelsen fik derfor en række nye opgaver med at føre statistik og lave undersøgelser af kommunernes praksis. Ankestyrelsen vil hvert år gennemføre praksisundersøgelser og stikprøver for at holde øje med kommunernes praksis. Undersøgelserne skal bl.a. sætte fokus på antallet af sager pr. sagsbehandler. Altså netop det spørgsmål, som flere af jer har taget op i pressen.

Og det er allerede i år, at Ankestyrelsen går i gang med at gennemføre de nye praksisundersøgelser og stikprøveundersøgelser af kommunernes håndtering af børnesagerne.

Ankestyrelsen vil i år bl.a. se på de såkaldte § 38-undersøgelser i anbringelsessagerne. Dermed bliver det bl.a. tjekket, om kommunerne overholder tidsfristerne i disse sager – eller om der er problemer med, at alvorlige anbringelsessager ikke bliver undersøgt hurtigt nok.

Samtidig vil Ankestyrelsens nye anbringelsesstatistik - også allerede i år - give os bedre oplysninger om kommunernes behandling af anbringelsessager herunder om anbringelsesårsager, som fx vold mod barnet. Fremover skal kommunerne indberette oplysninger om hver eneste anbringelsessag. Der bliver offentliggjort kvartals- og årsstatistikker fra anbringelsesstatistikken over kommunale afgørelser, og vi vil have de første oplysninger omkring juni i år. Vi får altså et meget bedre løbende indblik i, hvordan det går.

Vi har også flere større forskningsprojekter i gang på det her område fx den store børneforløbsundersøgelse, forløbsundersøgelsen af anbragte børn og den kommende evaluering af anbringelsesreformen.

Der er dog en ting, som jeg gerne vil gøre mere ved. DR's udsendelse rejste nogle problemer i forhold til børn, der har ophold med deres mødre på kvindekrisecentre.

Regelsættet om forpligtelserne i forhold til børn på krisecentre er for så vidt klart nok. Den kommune, hvor krisecentret ligger har både en forpligtelse til at føre tilsyn med de børn, der bor på krisecentret, til at stille skole- og dagtilbud til rådighed for børnene og til at sætte akutte foranstaltninger i værk, hvis der er behov for det.

Hvis en mor og hendes barn er kommet til krisecenter fra en anden kommune kan det være, at det stadig er den oprindelige hjemkommune, der er opholds- og handlekommune i forhold til den sociale lovgivning. Det kan derfor være den oprindelige hjemkommune som fx skal tage sig af den langsigtede hjælp til familien.

Hvis der i en konkret sag er uenighed om, hvilken af de to kommuner, der skal tage hånd om familien, vedtog vi i december en ny bestemmelse, der medfører, at det er den oprindelige handlekommune, der skal tage hånd om familien, indtil uenighederne er afklaret kommunerne imellem. På den måde bliver det kommunerne og ikke moren og barnet, der skal bære konsekvenserne af uenigheden.

Som reglerne er, kommer mødre og børn således ikke til at være i et tomrum, hvor ingen kommune har forpligtelsen.

Alligevel viser både DR's udsendelse og krisecentrenes egen undersøgelse, at indsatsen over for børn, der har ophold på krisecentre sammen med deres mødre langt fra er god nok. Og det er uacceptabelt!

Derfor vil der jeg den kommende tid sætte flere initiativer i værk for at sikre tilstrækkelig hjælp til disse børn.

Jeg har inviteret borgmestrene i de 39 kommuner, hvor der ligger et krisecenter, til et møde den 6. april. Her vil jeg indskærpe kommunernes forpligtelse over for disse børn. Men jeg vil også lytte til deres opfattelse af, hvad problemerne består i. På baggrund af mødet vil jeg overveje, om der er behov for yderligere initiativer i forhold til børn på krisecentre.

Jeg vil også invitere kommunernes socialudvalgsformænd, socialchefer og/eller børne- og kulturchefer til en konference i maj, hvor temaet vil være kommunernes rolle i sager om vold i familien. Konferencen vil især sætte fokus på indsatsen over for børnene og samarbejdet mellem kommuner og krisecentre. Konferencen skal inspirere til handling og åben dialog om de problemer, der kan være, og de forskellige måder, kommunen kan organisere arbejdet på.

Derudover igangsættes der som led i udmøntningen af satspuljebevillingen til bekæmpelse af negativ social arv et projekt om børn i voldsrante familier. Projektet skal yde behandlingsmæssig støtte og hjælp til børn, som lever med vold i familien, for at undgå, at volden medfø-

rer langvarige påvirkninger, som reduceret livskvalitet eller voldelig adfærd i voksenlivet.

Børn på krisecentre vil også blive et tema, når familieministeren i den kommende tid skal udmønte den første del af de 2 mia. kr., der er afsat til styrkelse af kvaliteten i dagtilbuddene. Der vil i den forbindelse blive mulighed for at søge om støtte til samarbejde mellem konkrete kommuner/daginstitutioner og kvindekrisecentre om tilbud til de børn, der har ophold på krisecentrene sammen med deres mødre. Dermed kan børnene få en bedre hverdag, mens de bor på centrene.

Som det er fremgået, er der allerede sat ind på mange fronter i forhold til kommunernes sagsbehandling og indsatsen over for børn i voldsramte familier. Vi har ikke alene strammet lovgivningen og tilbudt efteruddannelse og inspirationsmaterialer. Fra og med i år vil kommunernes indsats også blive kontrolleret langt mere. Der vil hvert år blive gennemført praksisundersøgelser og stikprøveundersøgelser. Og Ankestyrelsen vil lave en anbringelsesstatistik som løbende vil give os indblik i udviklingen.

Vi er enige om, at indsatsen skal blive bedre, og at kommunerne skal leve op til deres ansvar. Men jeg synes ikke, der er brug for yderligere kortlægninger eller undersøgelser nu. Der er brug for handling. Og det vil jeg sætte fokus på i den kommende tid.

Jeg vil ikke acceptere svigt af børn!